

Βρυξέλλες, 20 Νοεμβρίου 2020
(OR. en)

13177/20

JEUN 122
EDUC 414
SOC 737
EMPL 526
SUSTDEV 162
COHOM 92
GENDER 140
DIGIT 130
ANTIDISCRIM 120

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 12840

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων στην Ευρώπη

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων στην Ευρώπη, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο με γραπτή διαδικασία στις 20 Νοεμβρίου 2020, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου και το άρθρο 1 της απόφασης 2020/556 του Συμβουλίου.

Τα συμπεράσματα θα διαβιβαστούν προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής των Μονίμων Αντιπροσώπων της 18ης Νοεμβρίου 2020.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων στην Ευρώπη

**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ,
ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σε αξίες όπως η δημοκρατία, ο πλουραλισμός, η ισότητα και το κράτος δικαίου. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ελευθερία, η απαγόρευση των διακρίσεων και η προστασία των μειονοτήτων αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους της ευρωπαϊκής ιδέας, οι οποίοι συνδέονται αναπόσπαστα με αυτήν¹.
2. Η Δημοκρατία και μια κοινωνία στην οποία επικρατούν ο πλουραλισμός, η απαγόρευση των διακρίσεων, η ανεκτικότητα, η δικαιοσύνη, το κράτος δικαίου και η αλληλεγγύη δεν πρέπει να θεωρούνται ποτέ δεδομένες· πρέπει να προστατεύονται, να ενισχύονται και να προωθούνται από πολιτικούς παράγοντες, την κοινωνία, τις επιχειρήσεις, την ακαδημαϊκή κοινότητα, τα μέσα ενημέρωσης, στο πλαίσιο τυπικής και μη τυπικής μάθησης και κατάρτισης, καθώς και από καθέναν από εμάς.
3. Οι νέοι θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα ουσιαστικής συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων επί όλων των θεμάτων που τους αφορούν. Έχουν το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης, στην πρόσβαση στην πληροφόρηση και στην προστασία έναντι των διακρίσεων. Έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση και στις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους, οι οποίες τους επιτρέπουν να εξοικειώνονται, μεταξύ άλλων, με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, και τους προετοιμάζουν για μια υπεύθυνη ζωή σε μια ελεύθερη κοινωνία.

¹ Άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4. Η δημιουργικότητα των νέων είναι καίριας σημασίας για μια ζωντανή δημοκρατία στην Ευρώπη. Η κουλτούρα των νέων, τα κινήματα, οι ομάδες, οι οργανώσεις και οι πρωτοβουλίες μπορούν να επηρεάσουν καθοριστικά τις πολιτικές εξελίξεις και τις κοινωνικές αλλαγές. Οι πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος, για την καταπολέμηση του ρατσισμού και για την κοινωνική πολυμορφία αποτελούν μερικά μόνο παραδείγματα ζητημάτων για τα οποία κινητοποιούνται συχνά οι νέοι στην Ευρώπη.
5. Η νεότητα αποτελεί καθοριστικό στάδιο της ζωής που απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή από πολιτική σκοπιά. Οι νέοι σε ολόκληρη την Ευρώπη διαφέρουν σημαντικά ως προς το υπόβαθρο, τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές τους και αντιμετωπίζουν πολλαπλές προκλήσεις τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Η δημιουργία μελλοντικών προοπτικών για τους ανθρώπους, ιδίως για τους νέους που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, και η ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης των νέων, αποτελούν καθήκοντα που απαιτούν ευρεία υποστήριξη από την κοινωνία και κατάλληλα μέτρα πολιτικής.
6. Τα μέσα ενημέρωσης και η ψηφιακή τεχνολογία προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στη δημοκρατία, παρέχοντας στους νέους σημαντικές ευκαιρίες πρόσβασης στην πληροφόρηση που απαιτείται για τη συμμετοχή τους στις δημοκρατικές διαδικασίες, καθώς και ευκαιρίες να αλληλεπιδρούν με άλλους σε μεγάλες αποστάσεις, να εκφράζουν τις απόψεις τους, να ασκούν τα δικαιώματά τους και να έχουν ενεργό συμμετοχή στα κοινά. Την ίδια στιγμή, η ψηφιοποίηση συνεπάγεται ορισμένες αρνητικές συνέπειες, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν πρόκληση για τη δημοκρατία, όπως η παραπληροφόρηση, η πόλωση, η προπαγάνδα και η ρητορική μίσους.
7. Η ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στο δημοκρατικό βίο της Ευρώπης αποτελεί στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης².

² Άρθρο 165 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

8. Η προώθηση της συμμετοχικής δημοκρατίας αποτελεί μία από τις κατευθυντήριες αρχές της στρατηγικής της ΕΕ για τη νεολαία (2019-2027). Η στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία αποσκοπεί στη στήριξη της συμμετοχής των νέων της Ευρώπης στη διαμόρφωση της κοινωνίας και της πολιτικής. Υπό το πρίσμα αυτό, οι απόψεις των νέων λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο, για παράδειγμα, του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία και των 11 ευρωπαϊκών στόχων για τη νεολαία³. Οι ευρωπαϊκοί στόχοι για τη νεολαία αριθ. 1 (σύνδεση της ΕΕ με τη νεολαία) και αριθ. 9 (χώρος και συμμετοχή για όλους) είναι ιδιαίτερα σημαντικοί από την άποψη της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΝ

9. Οι ιδέες και οι απόψεις των νέων που ανταλλάχθηκαν κατά τη διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία που έλαβε χώρα τον Οκτώβριο του 2020 επικεντρώθηκαν στο ζήτημα του χώρου και της συμμετοχής για όλους, αποτελούν δε πολύτιμη πηγή έμπνευσης για δράση με στόχο την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων στην Ευρώπη. Οι εν λόγω ιδέες και απόψεις των νέων αφορούν τα ακόλουθα στοιχεία:
- συμπερίληψη της ανάπτυξης κριτικής σκέψης στα σχολικά προγράμματα σπουδών ως υποχρεωτικό μέρος τους·
 - συμμετοχή των νέων και των οργανώσεων νεολαίας στις διαδικασίες συναπόφασης σε όλα τα επίπεδα, μέσω μιας προσέγγισης βασιζόμενης στα δικαιώματα·
 - μείωση της ηλικίας του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στα 16 έτη για όλες τις εκλογές, με παράλληλη άρση όλων των εμποδίων στην άσκηση του εκλογικού δικαιώματος και διασφάλιση της ενθάρρυνσης της συμμετοχής στις εκλογές·
 - θέση σε εφαρμογή ειδικών διαδικασιών που ενισχύουν τις φωνές των μειονοτικών νέων και διασφαλίζουν την άμεση συμμετοχή τους·
 - χρηματοδότηση μόνιμων δομών συμμετοχής·
 - αξιοποίηση νέων ευκαιριών ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για τη δημιουργία και την υποστήριξη χώρων για τη νεολαία·
 - παροχή προτεραιότητας, σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στο πλαίσιο διατομεακής προσέγγισης, στη δημιουργία ασφαλών ψηφιακών χώρων για τους νέους και στην προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού.

³ Παράρτημα 3 του ψηφίσματος του Συμβουλίου σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027 (2018/C 456/01).

10. Οι νέοι πρέπει να είναι σε θέση να επιδεικνύουν αυτοαποτελεσματικότητα, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να συνδημιουργούν προκειμένου να αναπτύξουν δημοκρατική συνείδηση. Με αυτόν τον τρόπο, αποκτούν εμπειρίες δημοκρατικών διαδικασιών και ικανότητες που αποτελούν το θεμέλιο της ζωντανής δημοκρατίας. Η νοοτροπία ανοιχτού διαλόγου, η αυξημένη ανοχή στις διαφορετικές απόψεις και τρόπους ζωής, καθώς και η ανάπτυξη της ικανότητας συμβιβασμού, η αποδοχή των αποφάσεων της πλειοψηφίας και η προστασία των μειονοτήτων αποτελούν ουσιώδη στοιχεία αυτής της χωρίς αποκλεισμούς διαδικασίας.
11. Ενθάρρυνση της δημοκρατικής συμμετοχής σημαίνει ώθηση των νέων να σκέφτονται με τρόπο αυτόνομο, κριτικό και πολυδιάστατο, να είναι ενεργοί πολίτες, καθώς και να ενθαρρύνονται να αξιολογούν κατά πόσον το περιβάλλον τους διαφυλάσσει τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες και προασπίζει τα δικαιώματά τους. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να ενισχυθεί η αυτονομία των νέων, η ικανότητά τους να λαμβάνουν αποφάσεις αυτόνομα, καθώς και το πολιτικό τους σθένος, ενώ τους παρέχεται η δυνατότητα να διαμορφώσουν όχι μόνο τη ζωή τους αλλά και την πολιτική και την κοινωνία στην Ευρώπη, σύμφωνα με τις δημοκρατικές αρχές και με πνεύμα αλληλεγγύης.
12. Η Ευρωπαϊκή συνεργασία βασίζεται στην πολυμορφία, την κατανόηση και τον ανοικτό διάλογο. Αυτή η θεμελιώδης συναίνεση συμβάλλει τόσο στη δημοκρατική νοοτροπία όσο και στη συνοχή στην Ευρώπη, αποτελεί δε στέρεη βάση για τη συμμετοχή των νέων στις δημοκρατικές διαδικασίες. Συμβάλλει στην αντιμετώπιση των αντιδημοκρατικών, απάνθρωπων, σεξιστικών και ρατσιστικών τάσεων, καθώς και των τάσεων διακριτικής μεταχείρισης και αποκλεισμού στην κοινωνία μας, ενώ μπορεί επίσης να συμβάλει στην πρόληψη του βίαιου εξτρεμισμού.
13. Όλοι οι νέοι έχουν ανάγκη από σημεία πρόσβασης, υποστήριξη και ευκαιρίες που θα τους επιτρέψουν να αναλάβουν την ευθύνη των επιλογών τους, να εκφραστούν, να επιδείξουν αυτοαποτελεσματικότητα και να συμβάλουν ελεύθερα στη δημοκρατική ζωή στην Ευρώπη. Οι ψηφιακοί και φυσικοί χώροι για τους νέους θα πρέπει να σχεδιάζονται από κοινού με τους ίδιους τους νέους, να τίθενται στη διάθεση των νέων από κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς, και να προάγονται σε όλες τις μορφές τυπικής και μη τυπικής μάθησης και κατάρτισης. Τούτο προϋποθέτει επίσης ισχυρή και ανεξάρτητη κοινωνία των πολιτών. Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι μορφές αυτοοργάνωσης και αυτοσυνήγορίας, όπως οι οργανώσεις νεολαίας και τα συμβούλια νεολαίας, στα οποία οι νέοι μαθαίνουν να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τον εαυτό τους και για τους άλλους.

14. Για να μπορέσουν όλοι οι νέοι να βιώσουν τη δημοκρατία, απαιτείται μια προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς, η οποία λαμβάνει υπόψη την πολυμορφία τους από πολλές απόψεις. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στους νέους που διαθέτουν περιορισμένη μόνο πρόσβαση σε συμμετοχικές διαδικασίες και στις ευκαιρίες που παρέχουν οι κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους, καθώς και περιορισμένη πρόσβαση σε αλληλεπιδράσεις με άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών λόγω ατομικών ή διαρθρωτικών μειονεκτημάτων, λαμβανομένου παράλληλα υπόψη του κινδύνου των διατομεακών διακρίσεων.

ΤΟΝΙΖΟΥΝ ΟΤΙ

15. Οι αρχές της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, ιδίως δε οι αξίες και οι πρακτικές των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους, προσφέρουν πολλές ευκαιρίες για την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων. Τούτο είναι εφικτό κυρίως επειδή οι κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους προσανατολίζονται στις διεργασίες και έχουν συμμετοχικό χαρακτήρα, απευθύνονται τόσο σε νέους που ανήκουν σε οργανώσεις όσο και σε νέους που δεν ανήκουν σε αυτές, και είναι στενά ευθυγραμμισμένες με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των νέων. Η εμπειρογνωμοσύνη και οι μέθοδοι που εφαρμόζονται στις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για άλλους τομείς. Κατά συνέπεια, οι κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους έχουν τη δυνατότητα να διαδραματίσουν έναν ρόλο σύνθεσης και συντονισμού για την προώθηση της δημοκρατίας και της πολιτικής συμμετοχής μεταξύ των νέων, από το τοπικό έως το ευρωπαϊκό επίπεδο.
16. Επιπλέον, στο πλαίσιο του τομέα των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους θα πρέπει να αναπτυχθούν καινοτόμες έννοιες και πρακτικές που θα βασίζονται σε μια κριτική προσέγγιση χειραφέτησης, με επίκεντρο την αυτονομία των νέων, το αίσθημα πρωτοβουλίας και τις ευκαιρίες για συνδημιουργία. Σημείο αφετηρίας προς τούτο δύνανται να αποτελέσουν υφιστάμενες έννοιες όπως η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, η διαπολιτισμική και οικουμενική μάθηση, ο ψηφιακός γραμματισμός και ο γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας, καθώς και η αγωγή του πολίτη. Οι αμειβόμενοι και οι εθελοντές διοργανωτές κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους θα πρέπει να θεωρείται ότι παρέχουν καθοδήγηση στους νέους σχετικά με αυτές τις εμπειρίες και θα πρέπει να λαμβάνουν στήριξη για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και την απόκτηση προσωπικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.
17. Διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα προάγουν τη δημοκρατική συνείδηση και τη συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες. Το πρόγραμμα Erasmus+ και το πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης αποτελούν ιδιαίτερα κατάλληλα πλαίσια για την προώθηση της συμμετοχής των νέων μέσω του διαπολιτισμικού διαλόγου και της μάθησης από ομοτίμους, ιδίως όσον αφορά τις ευρωπαϊκές κοινές αξίες και ζητήματα.

18. Η δημοκρατική συνείδηση των νέων και η συμμετοχή τους σε δημοκρατικές διαδικασίες συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινωνίας. Αυτό καθίσταται ιδιαίτερα εμφανές σε καταστάσεις όπου οι θεμελιώδεις δημοκρατικές αρχές και τα δικαιώματα υφίστανται περιορισμούς λόγω έκτακτων περιστάσεων (για παράδειγμα λόγω της πανδημίας COVID-19). Οι νέοι που κατανοούν σε βάθος τη δημοκρατία είναι άλλωστε σε θέση να διακρίνουν καλύτερα μεταξύ των στρατηγικών για την αντιμετώπιση τέτοιων προκλήσεων που είναι συμβατές με τη δημοκρατία και εκείνων που δεν είναι. Εξάλλου, είναι σημαντικό να διαφυλάσσονται τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των νέων κατά τη διάρκεια προσωρινών περιορισμών και να αποκαθίστανται πλήρως και αμέσως μετά την άρση των εν λόγω περιορισμών. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο δεδομένου ότι οι νέοι, ιδίως εκείνοι με λιγότερες ευκαιρίες, συγκαταλέγονται συχνά στις ομάδες που πλήττονται περισσότερο από τις κρίσεις.

ΚΑΛΟΥΝ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ, ΝΑ ΛΑΒΟΥΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΜΕΤΡΑ:

19. Όπου ενδείκνυται, να θεσπίσουν ή να συνεχίσουν, σε σταθερή βάση, τόσο ειδικά για κάθε τομέα όσο και διατομεακά προγράμματα και πρωτοβουλίες χρηματοδότησης σε όλα τα επίπεδα εντός των κρατών μελών, με στόχο την ενίσχυση της κατανόησης και της εκτίμησης της δημοκρατίας και της πολυμορφίας από τους νέους. Θα πρέπει να παρέχουν χώρο και ευκαιρίες για μάθηση σχετικά με τις δημοκρατικές διαδικασίες και για την εμπειρία αυτών των διαδικασιών, τόσο στο πλαίσιο μιας ομάδας όσο και μεμονωμένα, διασφαλίζοντας παράλληλα την πρόσβαση σε αυτές όλων των νέων, ιδίως εκείνων με λιγότερες ευκαιρίες. Ειδικότερα, οι οργανώσεις και οι πρωτοβουλίες νέων, ως έκφραση της ικανότητας αυτοοργάνωσης των νέων, θα πρέπει να ενισχυθούν όσον αφορά την ικανότητά τους να υποστηρίζουν αυτές τις προσπάθειες.

20. Να προωθήσουν την εκπαίδευση στη δημοκρατία και στα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλους τους τομείς και τις βαθμίδες εκπαίδευσης, την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση, καθώς και να προωθήσουν τη στενή και σταθερή συνεργασία σε αυτά τα θέματα σε όλους τους τομείς. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην εκπαίδευση για την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και στην εκπαίδευση για τη δημοκρατία, με την εξέταση ευρέος φάσματος πρακτικών και περιβαλλόντων μάθησης και την προώθηση της ανάπτυξης των βασικών ικανοτήτων που συνδέονται με την ιδιότητα του πολίτη, όπως ορίζεται στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης⁴ και στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας⁵.
21. Να ενδυναμώσουν τους νέους προκειμένου να ανταποκρίνονται στις δυνατότητες και τις προκλήσεις της ψηφιοποίησης και να συμμετέχουν στην επιγραμμική επικοινωνία με ενεργό και αναστοχαστικό τρόπο⁶. Για τον σκοπό αυτό, ειδικά ο ψηφιακός γραμματισμός και ο γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας πρέπει να ενισχυθούν μεταξύ των νέων και των προσώπων που τους υποστηρίζουν (π.χ. εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας, εκπαιδευτικοί), ιδίως δε η ικανότητα διαχείρισης του υπερβολικού φόρτου πληροφοριών, της παραπληροφόρησης, της ρητορικής μίσους και άλλων μορφών επιβλαβούς περιεχομένου. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην παροχή κατάλληλων υποστηρικτικών εργαλείων, καθώς και στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας για τις λύσεις στον τομέα των έξυπνων κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων και στις ψηφιακές συμμετοχικές διαδικασίες. Πρέπει να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη πρόσβαση όλων των νέων, ιδίως εκείνων με λιγότερες ευκαιρίες, στα ψηφιακά μέσα.
22. Να αναγνωρίσουν το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και την ενεργό συμμετοχή των νέων στα κοινά σε θέματα όπως η περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα μεταξύ των γενεών, η ισότητα των φύλων και ο αντίκτυπος της ψηφιοποίησης, και να τους στηρίζουν ενεργά στις προσπάθειές τους να διαμορφώσουν σχετικές πολιτικές και κοινωνικές διαδικασίες. Θα πρέπει ειδικότερα να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των νέων σε τοπικό επίπεδο, όπως σε φοιτητικά συμβούλια, τοπικές οργανώσεις νεολαίας ή πρωτοβουλίες νέων.

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (EE C 189 της 4.6.2018, σ. 1)

⁵ Σύσταση του Συμβουλίου για την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας (EE C 195 της 7.6.2018, σ. 1)

⁶ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις έξυπνες κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους (EE C 418 της 7.12.2009, σ. 2) και συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις ψηφιακές κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες (EE C 414, 10.12.2009, σ. 2).

23. Να προωθήσουν και να υποστηρίξουν επαρκώς τις προσβάσιμες υλικές και ψηφιακές δομές και τις έξυπνες λύσεις στον τομέα των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους, ιδίως μετά τα μέτρα περιορισμού που έχουν επιβληθεί λόγω της πανδημίας COVID-19, προκειμένου να δοθούν στους νέους ελεύθεροι, ανοικτοί και ασφαλείς χώροι, καθώς και ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ, ΤΗΡΟΥΜΕΝΗΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ:

24. Να προωθήσουν περαιτέρω τη συμμετοχή των νέων στις πολιτικές διαδικασίες, σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο της Ευρώπης⁷, και συνεπώς να ενισχύσουν περαιτέρω την ουσιαστική και βιώσιμη συμμετοχή όλων των νέων στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα.
25. Όπου ενδείκνυται, να φροντίσουν ώστε οι πολιτικές διαδικασίες και οι αποφάσεις σε όλα τα επίπεδα να είναι προσβάσιμες, διαφανείς και κατανοητές, με τη χρήση κατανοητών από τους νέους πληροφοριών και φιλικής προς αυτούς επικοινωνίας. Ειδικότερα, θα πρέπει να παρέχεται ανατροφοδότηση στους νέους σχετικά με τα αποτελέσματα των διαδικασιών συμμετοχής των νέων. Η διάδοση των πληροφοριών πρέπει να γίνεται με στοχευμένο τρόπο, έτσι ώστε οι πληροφορίες να φτάνουν σε όλους τους νέους ανεξαρτήτως του περιβάλλοντός τους. Θα πρέπει να αναπτυχθούν κατάλληλες στρατηγικές σε συνεργασία με δίκτυα πληροφόρησης για τους νέους και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς του τομέα της νεολαίας, όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής προς τους νέους και το δίκτυο Eurodesk, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
26. Να παρουσιάσουν και να προωθήσουν στους νέους τις έννοιες της δημοκρατικής συνείδησης και της συμμετοχής σε δημοκρατικές διαδικασίες ως μόνιμο και κρίσιμο στοιχείο των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους, και να αναγνωρίσουν τον τομέα των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους ως έναν χώρο που ευνοεί την παροχή σε αυτούς ευκαιριών να αναπτυχθούν και να συμβάλουν στη δημοκρατική κοινωνία. Στα ανωτέρω εντάσσεται η παροχή, εντός των υφιστάμενων δομών, κατάλληλου πλαισίου συνθηκών και επαρκών οικονομικών πόρων σε όλα τα επίπεδα, καθώς και αυξημένη θεματική κατάρτιση, δεξιότητες και προσόντα για τους εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας.

⁷ Ψήφισμα του Συμβουλίου για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο της Ευρώπης (ΕΕ C 417 της 15.12.2015, σ. 10).

27. Να στηρίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη και αναδιαμόρφωση των προσεγγίσεων για την ενίσχυση της δημοκρατικής συνείδησης των νέων και τη συμμετοχή τους σε δημοκρατικές διαδικασίες. Αυτές μπορούν να βασιστούν στις υφιστάμενες έννοιες της παιδαγωγικής⁸ και της δημοκρατίας, της ενεργού συμμετοχής στα κοινά και της εκπαίδευσης/κατάρτισης στα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και στο έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης και των οργάνων της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα αυτό. Οι προσεγγίσεις αυτές θα πρέπει να καταστούν κτήμα των επαγγελματιών μέσω τακτικών προγραμμάτων κατάρτισης, μπορούν δε να χρησιμεύσουν ως πηγή έμπνευσης για την πρακτική των προγραμμάτων της ΕΕ για τη νεολαία ή για την ανάπτυξη ενός πλαισίου βασιζόμενου στις ικανότητες για την τυπική και μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση στις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους⁹. Θα πρέπει επίσης να δημιουργηθούν ευκαιρίες για δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης στον τομέα των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους, τόσο μεταξύ επαγγελματιών, πανεπιστημιακών, φορέων χάραξης πολιτικής και νέων όσο και μεταξύ τομέων.

ΚΑΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

28. Να λάβει υπόψη τα συμφέροντα των νέων και τη συμμετοχή τους σε δημοκρατικές διαδικασίες ως οριζόντιο ζήτημα στις ευρωπαϊκές διαδικασίες και προγράμματα, όπως η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης, το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση ή ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης, και κατά την εφαρμογή των σχετικών προγραμμάτων της ΕΕ που βρίσκονται σε ισχύ, της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και της Ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και στο πλαίσιο ενισχυμένης συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης.
29. Να δώσει έμφαση στις ερευνητικές δραστηριότητες και στα εργαλεία συλλογής αποδεικτικών στοιχείων που αναλύουν τον αντίκτυπο των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ στην προώθηση της δημοκρατικής συνείδησης των νέων και της συμμετοχής τους σε δημοκρατικές διαδικασίες.
30. Να ενισχύσει τις ευρωπαϊκές δραστηριότητες με χώρες εταίρους που χρηματοδοτούνται από προγράμματα της ΕΕ για την περαιτέρω προώθηση της δημοκρατικής συνείδησης των νέων και της συμμετοχής τους στις δημοκρατικές διαδικασίες, και να συνεχίσει την ανάπτυξη των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους μέσω της συνεργασίας και των ανταλλαγών.

⁸ Ιδίως οι έννοιες της κριτικής παιδαγωγικής και της παιδαγωγικής χειραφέτησης.

⁹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εκπαίδευση και την κατάρτιση των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας (ΕΕ C 412 της 9.12.2019, σ. 12).

ΚΑΛΕΙ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΞΟΥΝ:

31. Να δοθεί έμφαση σε ζητήματα όπως οι ευρωπαϊκές αξίες και ταυτότητα, η δημοκρατία, η αποδοχή της πολυμορφίας, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα των φύλων, η προστασία των μειονοτήτων, η κριτική σκέψη, οι νέες μορφές συμμετοχής και δράσης των πολιτών στην υλοποίηση των προγραμμάτων χρηματοδότησης του Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης. Θα πρέπει να διασφαλιστεί μια ανοικτή και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση, απλές διαδικασίες και επαρκείς πόροι για έργα που μπορούν να προσφέρουν στους νέους την ευκαιρία να λάβουν πρωτοβουλίες, να συνεισφέρουν και να εκφράσουν τη γνώμη τους. Τούτο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ιδίως για ειδικές δράσεις σχετικά με τη συμμετοχή και την αλληλεγγύη.
32. Να διασφαλίσουν ότι τα προγράμματα της ΕΕ για τη νεολαία λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και την πολυμορφία των νέων. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω φιλικών προς τους νέους και εύκολα προσβάσιμων πληροφοριών χρηματοδότησης, υποστήριξη των πρωτοβουλιών έργων των ίδιων των νέων και συνεκτίμηση των διοργανωτών των προγραμμάτων και των αναγκών τους. Κατά περίπτωση, τα προγράμματα θα πρέπει να είναι σε θέση να επιφέρουν βελτιώσεις που δίνουν μεγαλύτερη προτεραιότητα στην πρωτοβουλία των νέων και, συνεπώς, στη δημοκρατική συμμετοχή και στις δημοκρατικές εμπειρίες.
-

Παραπομπές

Κατά την έγκριση των παρόντων συμπερασμάτων, το Συμβούλιο και οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντες στο πλαίσιο του Συμβουλίου, λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα έγγραφα:

- Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027 (EE C 456 της 18.12.2018, σ. 1)
- Ψήφισμα του Συμβουλίου για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο της Ευρώπης (EE C 417 της 15.12.2015, σ. 10)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη νεολαία στην εξωτερική δράση (8629/20)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας σε έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο (EE C 193 της 9.6.2020, σ. 23)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εκπαίδευση και την κατάρτιση των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας (EE C 412 της 9.12.2019, σ. 12)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή εργασία στον τομέα της νεολαίας (EE C 414 της 10.12.2009, σ. 2)
- Σύσταση του Συμβουλίου για την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας (EE C 195 της 7.6.2018, σ. 1)
- Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (EE C 189 της 4.6.2018, σ. 1)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις έξυπνες κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους (EE C 418 της 7.12.2009, σ. 2)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το ρόλο του τομέα της νεολαίας σε μια ολοκληρωμένη και διατομεακή προσέγγιση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης των νέων (EE C 213 της 14.6.2016, σ. 1)

- Δήλωση των Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Παρίσι, της 17ης Μαρτίου 2015, για την προαγωγή της ιδιότητας του πολίτη και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανοχής και της αποφυγής των διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης
- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού της 20ής Νοεμβρίου 1989
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 478 – Πώς θα οικοδομήσουμε μια ισχυρότερη και πιο ενωμένη Ευρώπη; Οι απόψεις των νέων, Μάρτιος 2019¹⁰
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Μελέτη – Η απάντηση της ΕΕ στη συρρίκνωση του πεδίου δράσης της κοινωνίας των πολιτών, 2017¹¹
- Σύσταση CM/Rec(2010)7 η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τα κράτη μέλη σχετικά με τον Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Παιδεία της Δημοκρατίας και την Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Συμβούλιο της Ευρώπης: Πλαίσιο αναφοράς ικανοτήτων για δημοκρατική συνείδηση: Τόμος 1 – Πλαίσιο, έννοιες και πρότυπο, 2018¹²

¹⁰<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKey/86162>

¹¹[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU\(2017\)578039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU(2017)578039_EN.pdf)

¹² <https://rm.coe.int/prems-008318-gbr-2508-reference-framework-of-competences-vol-1-8573-co/16807bc66c>